

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Станимир Петров Илиев

доцент от професионално направление „Национална сигурност” в Академията на МВР, член на научно жури, утвърдено с решение на факултетния съвет на факултет „Полиция“, Протокол № 8/06.12.2018г., във връзка с публичната защита на дисертационен труд на тема: „Сигурност и териториално устройство на България“ за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ по област на висшето образование 9. „Сигурност и отбрана“, професионално направление 9.1. „Национална сигурност“, научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство“ в Академия на МВР.

1. Предмет на рецензиране и биографични данни за кандидата

Определен съм за член в научно жури със заповед рег. № 45813-1202/11.12.2018 г. на Ректор на Академия на МВР във връзка с откритата процедура за публична защита на дисертационен труд с автор г-н Диян Стайков Димитров, докторант на самостоятелна подготовка в катедра „Опазване на обществения ред“ във факултет „Полиция“ на Академията на МВР. Темата на дисертационния труд „Сигурност и териториално устройство на България“ е в област на висше образование 9. „Сигурност и отбрана“, професионално направление 9.1. „Национална сигурност“, научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство“.

Диян Димитров е завършил магистратура в СУ „Св. Климент Охридски“ през 1989 г. със специалност „География“ и специализация „Ландшафт и опазване на околната среда“. През 2012 г. завършва магистратура и в Академията на МВР по специалността „Публична

администрация“, където успешно защитава дипломната си работа на тема: „Развитието и релацията на районите за планиране с административно-териториалното устройство на България“. Дисертационния труд реално се явява естествено продължение на образователната и изследователска дейност на докторанта.

Господин Димитров започва работа в МВР през 1996 г. като офицер от МВР. Напуска системата след четири години, но през 2013 г. след спечелен конкурс отново постъпва в МВР на длъжност „Старши експерт“, държавен служител в Дирекция „Национална система 112“. През периода От 2000 г. до 2013 г. е заемал различни длъжности в държавния и частния сектор в сферата на сигурността и охраната, като в продължение на две години в същия период е преподавател в средно училище „Св. Иван Рилски“, гр. София от което следва да се подчертае и опита му в преподавателската и образователна дейност.

2. Актуалност и обща характеристика на дисертационния труд

Актуалността на дисертационния труд се обуславя от същността и влиянието на геополитическите, геостратегическите и геоикономическите обстоятелства и тяхната значимост за целостта на територията и териториалното устройство като фундаментални фактори за сигурността на държавата, в конкретния случай за националната сигурност на България. Още тя е обусловена от интензивно развиващите се процеси в геопространството, които с началото на новия век непрекъснато се динамизират и очертават като все по-антагонистични. Застрашително увеличаващите се геополитически противоречия, както в глобален, така и в регионален аспект, се явяват заплаха за българското геопространство, която не може да бъде подмината.

Завръщането на географията в анализите на съвременните глобални и регионални политически процеси е продиктувано от обусловеността им

от териториалните прояви на природни, икономически, социални, културни, политически, военни и други особености.

Изследването на геополитическите и геостратегическите фактори в проблематиката на отношенията нации-територии придобива все по-голямо значение и хвърля светлина върху тяхното влияние за националната ни сигурност.

Представената за рецензия дисертация има характеристиките на самостоятелно изследване и трайно присъствие на критично и задълбочено мислене. Състои се от въведение, три раздела, предложения, заключение, библиография и приложения развити на 288 машинописни страници съгласно стандарта БДС ISO 7144. Изключително добро впечатление прави богатия списък на библиографията от общо 321 източника както и използваните методи при изследването. Професионалният опит на Диян Димитров в областта на научноизследователската дейност е видим в дисертацията, където умело е използвал за набиране на емпиричната информация необходима за изследваната проблематика. Индивидуалният почерк, опита и стремежа да бъде полезна за обществото в значителна степен са допринесли за изключителната разработка на дисертационното изследване от г-н Димитров.

Дисертантът е направил впечатляващо въведение в темата, като ни насочва за обсега на изследване на темата и правилно е формулирал предмета на разработката.

Положително впечатление прави това, че в края на дисертацията, авторът е извел редица предложения. Също коректно и добросъвестно е цитирал авторите и правните актове, като ги е извел под черта.

Още в целта на изследването ясно е определено изготвянето на научно обосновани предложения за нов модел на йерархизация на територията, гарантиращ икономически просперитет на българската нация

и повишаващ геопространствената сигурност на всички териториални нива от националното до местното.

В първи раздел – „*Теоретични, правни и геополитически фактори, обуславящи държавността*”, авторът подробно е разгледал въпросите свързани с правната регламентация и основните понятия, свързани с темата. Изяснени и определени са основните теоретични, принципни и методологически понятия, необходими за изследване, анализ и оценка на разработваната проблематика, както и диспозицията на нашата страна в геополитически аспект.

Раздел първи е с обем от 82 страници разпределени в три параграфа. В резултат на изследването, авторът прави анализи и обобщения, които в края на дисертацията извежда като предложения.

Втори раздел – „*България в геопространството*” представлява основната глава в разработката и е с обем от 104 страници, разпределени в два параграфа. В първи параграф озаглавен „*Оценка на международната среда за сигурност*“, авторът подробно е разгледал факторите за формиране на международната среда за сигурност като корпоративната неолиберална глобализация, екологичната заплаха, заплахата предизвикана от съвременната мобилност и миграция, заплахата от тероризъм и ислямски фундаментализъм. Извършен е и ситуационен геополитически анализ на международните взаимоотношения като са описани най-актуалните обстоятелства и взаимодействия, касаещи и сигурността на българското национално геопространство. Географските аспекти на териториалните спорове, аспирации и конфликти са традиционна тема в политикогеографските изследвания.

Във втори параграф озаглавен „*Териториалното устройство на българското геопространство като значим фактор на вътрешната среда за сигурност*“ са разгледани проблемите свързани с вътрешната среда за сигурност.

В трети раздел „*Модел на ново териториално устройство на България*“ е предложен нов **Модел на териториално устройство** на България, който съдържа Концепция за развитие на автомагистралната и мултимодалната транспортна мрежа на България, Концепция за ново райониране на България, Концепция за реформа на административно-териториалното устройство на България, предложение за оптимизиране на броя и мащаба на общините и нова схема на териториална йерархизация на българското геопространство. Предложени са и конкретни инициативи за повишаване на сигурността в териториалните звена.

Раздел трети е иновативен и изцяло авторов, което извежда практико-приложния аспект в дисертационното изследване и подчертава явно научно-приложните приноси на автора.

В края на изследването са дефинирани редица предложения, класифицирани по: отношение изпълнението на поставената цел и задачи, които са формулирани в предговора към дисертационното изследване; по отношение на Глобализма; по отношение на външно влияние и заплахи за националната сигурност и по отношение на териториалното устройство на България с оглед защита на националната сигурност.

В заключението, автора подчертава необходимостта от възвръщане ролята на България като геополитически субект.

3. Основни приноси (научни и научно-приложни) и резултати: характеристика и оценка

Диян Димитров проявява необходимите качества като изследовател и експерт. Основната част от неговите научни и научно-приложни изследвания, проучвания и интереси са посветени на проблемите свързани с националната сигурност в областта на административно-териториалното деление на България. В търсене на нови модели за териториално устройство на България, като акцентира за просперитета на страната и

заемането на достойна роля на геополитическата карта. Дисертационния труд и депозираните научни публикации свързани с него могат да бъдат отнесени към професионално направление „Национална сигурност“ с определени приноси свързани с:

- Направен е преглед и анализ на водещите теоретични школи и доктрини в сферите на геополитиката и сигурността с цел изясняване на същността и видовете рискове, заплахи и проблеми в териториален аспект за националната сигурност както във външен, така и във вътрешен план.

- Изготвен е сравнителен анализ на нормативни актове и документи, разкриващи еволюцията в разбирането – що е национална сигурност на Р. България.

- Изготвен е актуален анализ на геополитическата обстановка и текущите процеси в пространството касаещо националната ни сигурност и безопасност за правилното разбиране на геополитическите тенденции с цел формулиране и моделиране на визия за националната сигурност.

- Извършена е териториална и демографска характеристика на общините в държави – членки на ЕС и

- Изведен е модел за оптимизиране териториалното устройство на България в контекста на защитата на националната сигурност, а така също са набелязани проблеми, които биха могли да бъдат и обект за бъдещи изследвания.

Бих си позволил да обърна на вниманието на членовете на научното жури върху достойнствата на дисертационния труд на Диян Димитров на тема: „Сигурност и териториално устройство на България“, като бих отбелязал, че това е теоретичният труд, който свидетелства за задълбочаване на научните му търсения.

4. Критични бележки и препоръки

Като научен ръководител на докторанта отправените бележки и препоръки бяха най-акуратно възприемани в процеса на научно-изследователската и съвместна работа. Във връзка с това нямам бележки или препоръки.

5. Заключение

Въз основа на горенаписаното и като имам в предвид правно определените критерии и показатели за заемане на образователната и научна степен „доктор”, си позволявам да направя следното заключение:

Представеният дисертационен труд с автор Диян Димитров съдържа научни и научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговаря напълно на условията и изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за неговото прилагане.

Във връзка с гореизложеното давам положителна оценка и съответно препоръка към научното жури в тази насока и да гласува за присъждане на ОНС „доктор“ на Диян Стайков Димитров

Дал становището:

Доц. д-р Станимир Илиев

09.01.2019 г.

София